

INCENDI Serra de Rodes 2021.

En primer lloc, volem agrair els esforços de tota la gent que ha treballat en l'extinció dels diferents incendis; sense la seva professionalitat tot hauria anat molt més malament.

Dit això, hem de constatar que amb els anys i com a resultat de la pressió ciutadana i de la pressió del sindicalisme organitzat dels professionals, la situació ha millorat d'una manera força evident. Els Bombers de la Generalitat són un referent a nivell europeu en la extinció dels incendis forestals i des de les universitats catalanes s'ha avançat considerablement en la investigació d'aquesta problemàtica. Encara que els mitjans humans i materials de que disposen els cossos professionals no estan en el nivell desitjable, la Generalitat ha revertit, en part, les retallades dels darrers anys. A més, s'han millorat les polítiques preventives i les d'investigació de les causes dels incendis; però l'amenaça persisteix i ningú no pot garantir que, en qualsevol moment, un gran incendi forestal no cremarà tot el que s'ha aconseguit preservar en els anys anteriors.

Què ha passat perquè el foc, que no deixa de ser un element perfectament integrat a l'ecosistema mediterrani, com ho són les sequeres o les inundacions periòdiques, hagi passat a convertir-se en sinònim de catàstrofe?

Diguem-ho clar, **el problema no són les burilles ni les imprudències.** Efectivament, **la causa principal dels incendis forestals és un model econòmic que ha provocat el despoblament del món rural i l'abandonament de moltes de les activitats econòmiques que s'hi desenvolupaven.** Com a conseqüència d'això, apareixen dos factors que fan molt difícil i a vegades impossible l'extinció d'aquests. Per una banda, la quantitat de combustible potencial present a les zones forestals s'ha multiplicat per molt i, per l'altra, l'abandonament dels conreus, ha comportat que la continuïtat de les masses forestals sigui excessiva. Dit d'una altra manera, el bosc és més combustible que mai i, quan es donen unes condicions meteorològiques desfavorables, és fàcil que es produeixi un incendi de proporcions catastròfiques, perquè la continuïtat de les masses forestals fa que els bombers no trobin cap mena de línies de defensa que els permetin treballar. Aquests grans incendis, són els que acaben cremant el 90% del total de les hectàrees afectades; els que acaben cremant tot el que s'havia aconseguit salvar en els anys anteriors.

És cert que el despoblament rural ve de lluny; però no és menys cert que **la política agrícola i forestal de la Generalitat, des de que té competències i fins al dia d'avui, no ha fet més que accentuar-lo.** Aquesta política nefasta, combinada amb la subordinació de la política agrícola de la UE als interessos de les empreses agroalimentàries i dels grans propietaris, **han convertit la nostra pagesia en una espècie en vies d'extinció.**

Per si encara no n'hi havia prou, **unes polítiques urbanístiques extremadament especulatives, han permès l'aparició de centenars d'urbanitzacions en zones forestals.** **La necessitat de defensar-les, distreu els bombers de la que hauria de ser la seva tasca prioritària: impedir l'extensió dels incendis.**

És sobre aquesta situació tan complicada que incideixen els efectes, cada vegada més evidents, del canvi climàtic. El resultat de tot plegat són uns incendis forestals més virulents que mai. En poc temps, ho hem vist a Portugal, a Austràlia i a molts altres països.

Evidentment, cal continuar millorant els cossos que treballen en la prevenció i en la extinció d'incendis, però això no és, en la nostra opinió, el més important.

Pensem que **cal, en primer lloc, unes inversions serioses i continuades en política agrícola i forestal que permetin minimitzar els factors que hem esmentat i que ens fan impossible aturar el foc.** Seria molt convenient, fomentar l'aparició de noves activitats econòmiques que fessin possible una explotació racional i sostenible dels boscos. El problema és que aquí no hi ha beneficis ràpids a fer i difícilment trobarem gaire empresaris disposats a embarcar-s'hi. El sector públic ha d'obrir camí.

També és **necessària la intervenció del sector públic per tirar endavant unes polítiques d'ordenació del territori que acabin definitivament amb la proliferació d'urbanitzacions i que permetin crear un mosaic d'espais diversos que trenquin la continuïtat de les masses forestals i afavoreixin la biodiversitat.** Unes polítiques d'ordenació del territori que preservin els espais agraris, permanentment amenaçats per especuladors de tota mena. **S'hauria d'assegurar que els joves que volen iniciar una activitat agrícola o ramadera, tinguessin legalment garantit l'accés a la terra que necessiten per treballar.** Això no és una utopia. Alguns estats europeus tenen, des de fa molts anys, legislació en aquest sentit.

La recuperació d'aquest paisatge en mosaic, especialment a les zones on el foc té una recurrència elevada, no és una quimera. En el propi Cap de Creus hi ha alguns casos que mostren la seva viabilitat i exemplaritat amb vinyes i algunes pastures: Mas Marés (Roses, Celler Espelt), Coll de Perafita (Cadaqués, Celler Martín Faixó) i Mas Estela (Selva de Mar, Celler Mas Estela). Transformar tot el Cap de Creus d'aquesta manera no és viable, ni tampoc seria convenient per la conservació i salvaguarda d'alguns hàbitats i espècies, però impulsar aquesta activitat agrària en determinades zones és imprescindible per poder evitar grans incendis forestals.

Ja fem tard. Un canvi radical és urgent. Les mesures que proposem, a més, serien útils per lluitar contra el canvi climàtic.

Com es pot fer tirar endavant tot això? Cal un pacte de país, perquè hem de tenir clar que les polítiques que s'acordin només donaran resultats a mig i llarg termini i, per tant, no poden estar sotmeses als calendaris electorals. S'ha de provocar un gran debat a la societat per acordar tot un seguit de mesures de política agrària i forestal i d'ordenació del territori i també de mesures més específiques per combatre els incendis. Això és possible si es deixa al marge el debat partidista i el protagonisme el pren la societat civil organitzada. Cal una mobilització de la ciutadania capaç d'exercir una forta pressió que obligui els governs a canviar les prioritats. El futur del nostre país és massa important com per deixar-lo exclusivament en mans dels polítics.

Per avançar en aquest camí, proposem, com a primer pas, una trobada per intercanviar opinions i propostes sobre el tema. Una trobada oberta als investigadors de les universitats, a les organitzacions de pagesos i silvicultors, als grups de defensa del territori, als bombers, als agents rurals, a tota la societat civil organitzada.

IAEDEN-Salvem l'Empordà

21 de juliol de 2021